

тів для фінансування перспективних інноваційних проектів, неналежний розвиток науково-дослідної бази, застарілі технології, домінування інтересів поточного виробництва, неадекватні організаційні структури тощо.

Висновки. Таким чином, можна дійти висновку про визначальну роль машинобудування для економіки України. При цьому, основні чинники, що гальмують розвиток міжнародної торгівлі продукцією машинобудування України, такі: зниження інноваційної активності, значна зношеність основних засобів, неповне завантаження виробничих потужностей, переважання в структурі імпорту машинобудівної продукції і обладнання, що було у вжитку та продукції, яка призначена для побутових потреб споживачів, низький попит на продукцію українського машинобудування на зовнішньому ринку. До чинників, що стимулюють розвиток міжнародної торгівлі продукцією вітчизняного машинобудування, можна віднести: наявність відносно дешевої кваліфікованої робочої сили та потрібних природних ресурсів для розвитку галузі; значний обсяг внутрішнього ринку України; наявність двосторонніх налагоджених стосунків у сфері міжнародної торгівлі та співпраці в галузі машинобудування з країнами СНД.

Література

1. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.ostriv.in.ua>.
2. [Електронний ресурс]. – Доступний з: http://www.vuzlib.net/rps_1/7.
3. **Курасова А.В.** Міжнародна торгівля продукцією машинобудування в структурі конкурентоспроможності України. [Електронний ресурс] / А.В. Курасова. – Доступний з: <http://www.intkonf.org>.
4. **Машинобудування в Україні:** тенденції, проблеми, перспективи / за заг. ред. чл.-кор. НАН України Б.М. Данилишина. – Ніжин : ТОВ "Видавництво "Аспект-Поліграф", 2007-308 с.
5. **Статистичний щорічник України** за 2007 рік / за ред. О.Г. Осауленка. – К. : "Консультант", 2008. – 571 с.
6. **Прес-випуск "До Дня працівників машинобудування".** [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.stat.lviv.ua>.
7. **Касич А.О.** Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку машинобудування України / А.О. Касич // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 7 (73). – С. 32-40.
8. **Піддубний І.О.** Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. / І.О. Піддубний, Л.І. Піддубна. – Х. : Вид-во ІНЖЕК, 2004. – 264 с.
9. **Шнипко О.С.** Конкурентоспроможність України в умовах глобалізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.00.03 "Ін-т економіки та прогнозування НАН України" / О.С. Шнипко. – К., 2008. – 40 с.
10. **Воронкова А.Е.** Моделювання управління конкурентоспроможністю підприємства: еколого-організаційний аспект : монографія / А.Е. Воронкова, С.К. Рамазанов, О.В. Родіонов. – Луганськ : Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2005. – 368 с.
11. **Корнєва О.В.** Інформаційно-методичні засади формування інноваційної стратегії підприємств (на прикладі машинобудівних підприємств Івано-Франківської області) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук: спец. 08.02.03 "Організація управління, планування і регулювання економікою" / О.В. Корнєва. – К., 2001. – 21 с.

УДК 339.188.4

*Доц. М.І. Бублик, канд. фіз.-мат. наук;
магістрант Т.І. Бабій – Львівський ДІНТУ ім. В. Чорновола*

РОЗВИТОК ЛОГІСТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ

Досліджено ключові проблеми застосування логістичних підходів в умовах ринкової економіки. Проаналізовано логістичні системи та обґрунтовано потребу їх

застосування в умовах економічної кризи, запропоновано шляхи їх удосконалення шляхом формування електронного логістичного ланцюга.

Ключові слова: логістика, логістичні системи, логістичний ланцюг, концепція логістики.

Assoc. prof. M.I. Bublyk; undergraduate T.I. Babiy – Lviv state institute of modern technologies and management named after V. Chornovil

Development of logistic in modern operating of market conditions

In the article probed key problems of application of logistic approaches are in the conditions of market economy. The logistic systems and grounded necessity of their application are analysed in the conditions of economic crisis, the ways of their improvement are offered.

Keywords: logistic, logistic systems, logistic chain, conception of logistic.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку ринкової економіки виникає потреба досягнення підприємством стабільності на ринку та закріплення його позицій серед конкурентів. Вирішення цієї проблеми пов'язане із формуванням власної ринкової стратегії, проведенням постійних маркетингових досліджень, моніторингу мікро- і макросередовища фірми та виробленням певної моделі поведінки, що дасть змогу розвиватись та освоювати нові ринкові сегменти.

Для підприємства дуже важливим є раціональне підприємництво, що означає вдало організовану в часі і просторі комерційну діяльність, яка забезпечується відповідним механізмом та технологією його розвитку. Саме підприємство можна розглядати як логістичну систему, оскільки в широкому розумінні логістика охоплює всі процеси, забезпечуючи планування, регулювання, управління і контроль. Проблема полягає в тому, що в практичній діяльності українських підприємств логістичним підходам надається неналежне значення, тому особливої актуальності набуває проблема пошуку шляхів розвитку логістики на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значення логістики для досягнення цілей підприємства досліджували у своїх працях вітчизняні вчені А.Г. Кальченко, О.А. Кириченко, Є.В. Крикавський, Р.Р. Ларіна, С.В. Мочерний, М.А. Окландер, Ю.В. Пономарьова, О.П. Хромов, Н.І. Чухрай та закордонні економісти-дослідники Дж. Бауерсокс Дональд, Дж. Клосс Дейвід, П. Друкер, К. Кльозе, Л.Б. Міротін, Ю.М. Неруш, А.Р. Родіонов, А.Н. Родніков, А.И. Семенко, В.И. Сергеев. Основну увагу приділяли застосуванню логістики в умовах функціонування розвиненої економіки та проблемам розвитку логістики під час формування ринкової економіки.

Як вважає автор роботи [1], найобґрунтованіше визначення логістики дав дослідник Зомерер, де логістика є процесом планування, контролю та керування формуванням матеріального потоку, його складуванням та інтегрованою інформацією від місця виготовлення до місця споживання для пристосування до потреб споживача.

Автори Л.Б. Міротін, І.Е. Тишбаєв, О.Г. Порошина у роботі [2] розглянули вимоги до оцінки функціонування логістичних систем та запропонували показники ефективності для таких логістичних функцій: логістичне управлін-

ня, оброблення замовлень, планування виробництва, закупівля продукції, постачання продукції, складування, збут, виконання замовлень. Автори зазначають, що прибуток є основним показником ефективності функціонування логістичної системи, а інтегральним критерієм оптимальності даної системи є мінімум загальних витрат.

Постановка цілей полягає у пошуку шляхів вдосконалення логістичних систем, їх функціонування та підвищення ефективності застосування цих систем.

Виклад основного матеріалу. Загальновизнаним фактом є те, що підприємство можна розглядати як систему чи елемент більш складної системи. Такою системою є: зовнішнє мікросередовище першого рівня (виробники, споживачі, конкуренти, посередники); зовнішнє мікросередовище другого рівня (банки, податкова інспекція, органи влади); макросередовище (економіка, політика, демографія, екологія, науково-технічний прогрес). Причому кожна попередня система входить до складу наступної. Таким чином, підприємство повинно вирішувати проблеми як внутрішнього характеру, так і ті, які пов'язані з навколишнім середовищем.

У світовій практиці підприємство розглядають як логістичну систему зі зворотними зв'язками, яка складається з ряду підсистем, має розвинені взаємозв'язки із навколишнім середовищем і виконує такі логістичні функції: постачання, виробництво, переробка та збут. Ці функції пов'язані із транспортуванням, складуванням та збереженням матеріальних та нематеріальних цінностей. Виходячи з цих функцій, логістична система поділяється на такі підсистеми: логістика постачання, виробнича логістика, логістика збуту, логістика перероблення і транспортна логістика. Зрозуміло, що ефективність функціонування логістичної системи загалом залежить від ефективної діяльності кожної з цих підсистем, а також від їхньої логістичної координації та інтеграції.

Однією з найважливіших функцій логістики є ефективна організація матеріально-технічного забезпечення споживачів тому, що нестача товарно-матеріальних ресурсів веде до зупинки виробництва, зростання непродуктивних витрат, а відповідно – і підвищення собівартості продукції. Матеріально-технічне забезпечення охоплює усі процеси управління господарством та матеріальними потоками на виробництві.

Як стверджує С. Горелик [3], у наш час перед виробником постає завдання, яке полягає в максимальній індивідуалізації товарів за умови забезпеченні низьких витрат. Це зумовлює потребу спеціалізації виробництва, умовою і наслідком якої є інтеграція. Сучасна інтеграційна політика підприємства зумовила виникнення нових форм, наприклад, логістизацію. Логістизація – це стратегія, основа конкурентоспроможності, місія підприємства. На думку А.І. Семененко і В.І. Сергєєва [4], місією логістики є створення найсучасніших виробничо-комерційних систем і виробничих відносин, різноманітних інституцій і структур їх взаємозв'язку. Ці вчені вказують на інтегруючу функцію логістики. Дійсно, це її найбільш явна спрямованість, яка зараз фактично забезпечує існування підприємств, їхню адаптацію до умов навколишнього середовища, зниження ризику та доступ до ринків

збуту. Логістична інтеграція на практиці виступає в формі логістичних систем. Завдяки їхній стійкості, в логістичних системах легше запроваджувати нововведення, яке спрямоване на оптимізацію.

Прикладом локального завдання логістичної системи є оптимізація виробничих запасів та максимальне скорочення часу зберігання і транспортування вантажів. Недостатній зв'язок між концепцією логістичної системи та ринковою стратегією часто призводить до того, що сама по собі закупівля сировини, напівфабрикатів, комплектуючих стає мотивом для початку випуску продукції без попиту на неї, що в нинішній ринковій ситуації може призвести до банкрутства.

У роботі Роднікова [5] ефективність логістичних систем визначається як показник (система показників), які характеризують якість роботи логістичної системи за заданого рівня логістичних витрат. Отже, логістична концепція має на меті спрямованість на вдосконалення, досягнення максимальної ефективності. З розвитком логістики змінюються шляхи розподілу продукції. Функції контролю розподілу переходять від виробника до спеціальних фірм, що дає змогу зменшити витрати на транспортування, складування, управління запасами та обслуговування клієнта.

Як зазначає професор А. Сміхов [6], реалізація основних положень логістики забезпечує скорочення витрат на транспортування і збереження продукції на 15-20 %, зменшення рівня запасів на 50 %, зниження тривалості робочого циклу на 50-70 %.

Сучасна теорія логістики використовує велику кількість економічних інструментів (прийомів, методів, алгоритмів та моделей) під час планування та організації логістичної діяльності підприємства. Але в практичній діяльності українських підприємств застосовується лише невелика частина цих інструментів. Це пояснюється з одного боку тим, що наші підприємства ще недостатньо усвідомили потребу використання інструментів логістики. З іншого боку, йде мова про невелику інформованість керівників підприємств щодо застосування інструментів логістики.

На нашу думку, ефективним буде застосування елементів електронної комерції в логістичній системі, з використанням мережі Інтернет і завдяки сформуванню паралельного логістичного ланцюга: виробник – сайт – відділ оброблення замовлень – споживач. Такі нововведення дають змогу збільшити обсяг продажу, забезпечити більш високий рівень обслуговування споживача, зменшити рівень запасів, а також розширювати ринкові сегменти. Також істотним резервом підвищення ефективності логістики є використання системи GPRS у транспортній логістиці.

Висновки. Створити ідеальну для всіх підприємств логістичну систему неможливо. В кожного підприємства вона буде іншою, оскільки її метою є досягнення конкретних стратегічних завдань підприємства. Але можна виділити основні етапи процесу планування та створення логістичних систем: постановка цілей системи, визначення її реального стану (за допомогою внутрішнього і зовнішнього аудиту); створення альтернативних проектів системи, розгляд і оцінка цих проектів; впровадження одного проекту і контроль за ним.

Отже, розгляд потенціалу логістики та її складників обумовлено потребою розроблення механізму оцінки можливості застосування сучасних економічних підходів в практичній діяльності підприємства. Оцінка потенціалу логістики дасть змогу виявити приховані резерви в розвитку підприємства, а отже – збільшити віддачу від більш обґрунтованого застосування сучасних економічних інструментів, а включення електронної комерції як складника логістичної системи дасть змогу підвищити ефективність логістичних процесів та отримати такий економічний ефект, як скорочення витрат і часу в сферах виробництва та обігу.

Література

1. Крикавський Є. Логістика. Для економістів. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2004. – 448 с.
2. Л.Б. Миротин, И.Е. Тишбаев, О.Г. Порошина. Эффективная логистика. – М. : Изд-во "Экзамен", 2003. – 160 с.
3. Горелик С. Управление персоналом начинается с разработки миссии // Управление персоналом. – 2002. – № 3 (68). – С. 13-17.
4. Семенко А.И., Сергеев В.И. Логистика. Основы теории. – СПб. : Изд-во "Союз", 2001. – 544 с.
5. Родников А.Н. Логистика: терминологический словарь. – 2-е изд. [исправл. и доп.]. – М. : Изд-во "ИНФРА-М", 2000. – 352 с. (Библиотека словарей ИНФРА-М).
6. Смахов А. Новое научное направление или новая панацея // Материально-техническое снабжение. – 1990. – № 1.

УДК 658. 14

Доц. В.П. Лешчук, канд. екон. наук – Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВИХ ГРУП У РИНКОВИХ УМОВАХ

Досліджено особливості формування фінансового капіталу фінансово-промислових груп у ринкових умовах. Встановлено, що об'єднаний фінансовий капітал учасників групи, який виділяється суб'єктами господарювання, об'єднуються на договірних умовах з метою реалізації інвестиційних та інших проектів, підвищення ефективності фінансових та виробничих операцій, і отримання максимального доходу як групи загалом, так і окремих її учасників.

Ключові слова: ринок, ринкові відносини, капітал, фінансовий капітал, фінансово-промислова група.

Assoc. prof. V.P. Leshchuk – Ternopil national economic university

Forming of financial capital of financially industrial groups is in market conditions

The features of forming of financial capital of financially industrial groups are probed in market conditions. It is set that the financial capital of participants of group, which is selected the subjects of menage is incorporated, unite on contractual terms with the purpose of realization of investment and other projects, increase of efficiency of financial and production operations, and receipt of maximal profit of both group on the whole and its separate participants.

Keywords: market, market relations, capital, financial capital, financially industrial group.